

ÄMNESBUNDEN LÄROPLAN **POPJAZZ PIANO**

Borgå stads bildningsnämnd 12.3.2019

Uppdaterad 1.8.2023

FÖRBEREDANDE STUDIER I POPJAZZ PIANO

Förberedande undervisning i pianospel erbjuds som individuell eller gruppundervisning på spelktioner och/eller i bandskolans grupp (min. 3 personer).

Målsättningar

- Vi bekantar oss med pianospelets grunder
- Vi bekantar oss med grunderna i gestaltungsämnen
- Vi strävar efter att erbjuda eleven förutsättningar för fortsatta pianostudier
- Vi bekantar oss med improvisation och därigenom med grunderna i komponering

Innehåll

- Vi spelar bekanta stycken.
- Vi spelar enskilt och i grupp (bandskola).
- Vi övar oss på att uppträda.
- Vi lär oss öva hemma.

GRUNDSTUDIER I POPJAZZ PIANO

Allmänna målsättningar för alla nivåer

- Vi lär oss läsa noter och uppfatta musikaliska strukturer och helheter
- Vi lär oss öva regelbundet, mångsidigt och självständigt
- Vi lär oss pianots roll i framförandet av musiken
- Vi lär oss förstå betydelsen av att spela i takt och tempo
- Vi övar på en mångsidig repertoar
- Vi vänjer oss vid att uppträda
- Vi spelar tillsammans med andra (i band) och lär oss att lyssna till andra och fungera i grupp
- Vi tar till vana att lyssna på musik mångsidigt både från inspelningar och på konserter
- Vi lär oss att ta hand om och skydda vår hörsel och förstå hur viktig en god spelställning är för att vi ska orka
- Vi bekantar oss med improvisation och komponering med hjälp av enkla övningar

GRUNDNIVÅ 1

Målsättningar

- Eleven bekantar sig med grunderna i pianospel. Dessa är spel på gehör, notläsning, den kroppskontroll som krävs för att spela, att behärska rytm, samspel, koncentration samt ett systematiskt och målinriktat förhållningssätt.
- Förmår spela små kompositioner.
- Bekantar sig med tonala tre- och fyrklanger.

Innehåll

- Vi undersöker pianospelets tekniska och tolkningsmässiga sidor, G- och F-klavarna, noternas namn och oktavlägen.
- Noternas och pausernas värden, taktbeteckning
- Åtta skalor inklusive brutna grundackord med båda händerna samtidigt i två oktaver
- Intervaller
- Vi bekantar oss med realackordnotation och bildar tre- och fyrklanger i grundläge till och med tre förtecken.
- Vi lär oss små stycken i olika stil och med olika karaktär från olika musikgenrer. Repertoar tex. Suomalainen pianokoulu 1, Taikasoinnut, O. Peterson: Exercises 1, 3, 4, 5, 7, Making The Grade Jazz 1, I. Kuusisto: Ekat Jazzit, J. Makholm: Jazz Tonic 1 och annat fritt valbart material i olika genrer.
- Prima vistaspel (enkla tvåstämmiga stycken) Repertoaren kan väljas tex. från följande bok: J. Progris: A Modern Method for Keyboard Study Vol I (Övningar för omvändningar av fyrklanger och deras upplösning), s. 60–167, till och med tre förtecken. Eller ackorden till fem enkla jazzkompositioner, gärna i olika tonarter.

NIVÅPRESTATION

Teknisk del

- Skolor: Inövade skolor enligt nämndens val med brutna treklanger i första ackordläget. Spelas samtidigt med båda händer, två oktaver. Skolor spelas utantill.
- Ackord: II–V-kedja enligt J. Progris första bok upp till 3# och 3b. Som ackord och/eller arpeggier enligt övervägande.
- Prima vista, som man får bekanta sig med vid nivåprestationen.

Nämnden består av den egna läraren och en medlem. Eleven deltar i utvärderingen.

Konstnärlig del

- Tre korta musikstycken i olika stilar som spelas utantill.

Nämnden består av en egen lärare, 1–2 medlemmar och en ordförande. Eleven deltar i utvärderingen.

GRUNDNIVÅ 2

Målsättningar

- Bekantar sig med att använda fyrklanger och med bluesimprovisation
- Får färdigheter för studier på grundnivå 3.

Innehåll

- Åtta inte tidigare tenderade skalor, med brutna grundackord samtidigt med båda händerna, fyra oktaver.
- Övningar med fyrklangers omvändningar, också som brutna ackord
- Diatonisk kedja
- Enkelt ackompanjemang med tre- och fyrklanger
- Vi analyserar tonala ackordlägen och att kombinera ackord
- Vi övar improvisation enligt 12-takts bluesmodell (C, F, och G)
- Prima vista-övning
- Repertoar: tex. Suomalainen pianokoulu 2, C. Beale: Jazz piano pieces 1–2, O. Peterson: Jazz studies 1, Making the grade 1–5, Making The Grade Jazz 2–3, Microjazz Collection 2, The Joy of Jazz, The real easy book level 1 (Tunes for beginning improvisors) Keyboard pops, J. Moser: Rock Piano 1, J. Makhholm: Jazz Tonic 2 och övrigt fritt valbart material från olika genrer.

NIVÅPRESTATION

Teknisk del

- Skolor: Inövade skolor enligt nämndens val med brutna treklanger i första ackordläget. Spelas samtidigt med båda händer, fyra oktaver.
- Ackord: Övningar med omvändningar och upplösning av fyrklanger, tex. enligt J. Progris: A. Modern Method for Keyboard Study I, eller tio jazzkompositioner (tex Real Book 1–3, New Real Book 1–3 Real Book), i olika tonarter och med olika ackordupplösningar. Fyra uppgifter spelas enligt nämndens val.
- Prima vista. En enkel melodi med tre- och fyrklanger

Nämnden består av den egna läraren samt en medlem. Eleven deltar i utvärderingen.

Konstnärlig del

- Förberedda stycken (spelas utantill)
 - En fritt vald komposition
 - En komposition i jazzstil
 - En komposition i rockstil

Nämnden består av en egen lärare, 1–2 medlemmar och en ordförande. Eleven deltar i utvärderingen.

Skalorna, ackorden och en del av programmet spelas utantill.

GRUNDNIVÅ 3

Målsättningar

- Eleven utvecklar sina grundfärdigheter så att hen får förutsättningar att gå vidare till fördjupade studier
- Bekantar sig med improvisation och avancerade ackord

Innehåll

- Durskalorna, harmoniska och melodiska mollskalorna med brutna grundackord, samt kromatisk skala samtidigt med båda händer. Fyra oktaver.
- Ackordupplösningar (tex. enligt avsnittet Left Hand Voicing i M. Levine: Jazz Piano Book), samt fem- och större klanger anpassade till jazzstandards (tex. the Real Book).
- Walking Bass
- Vi övar ackompanjemang från ackordbeteckningar
- Vi lär oss förstå principen för shufflerytm (triolisering)
- Vi bildar fraser och transponerar dem i olika ackordföljder (tex II-V-I)
- Vi övar improvisation
- Vi spelar stycken lämpade för grundnivå 3 i jazz-, rock- och latingenrerna (tex. The Real Book, The Real Rock Book, Play Like a Pro, The Latin Real Book). Repertoar: tex. Suomalainen pianokoulu 3, C. Beale: Jazz piano pieces 3–5, Jazz Club piano solos 1–3, J. Moser: Rock Piano 2, The real easy book level 1 (Tunes for beginning improvisors), The Real Book, The Latin Real Book, J. Makholm: Jazz Tonic 3 och annat fritt valbart material från olika musikgenrer.
- Repertoaren bör innehålla:
 - Etyder, tex. Hirschberg: Technic is Fun (30 sidor) eller motsvarande annat material
 - Stycken i jazz-, rock/pop- och latinstilarna
 - Solotranskriptioner (färdigt gjorda eller egna transkriptioner)

NIVÅPRESTATION

Teknisk del

- Skalar: Durskalorna, de harmoniska och melodiska mollskalorna i fyra oktaver med brutna grundackord, samt kromatisk skala i två oktaver. Skalorna och ackorden spelas samtidigt med båda händerna.
- Ackord: Övningar med omvändning och upplösning av femklanger och större ackord, tex. enligt avsnittet Left Hand Voicing i M. Levine: Jazz Piano Book. 7 jazzkompositioner med stora ackord. Fyra uppgifter spelas enligt nämndens val.
- Prima vista:
 - En swing-melodi (i medeltempo), utan improvisation
 - En enkel utskriven komposition (t.ex. ur Toivelaulukirjaserien).
 - En ackompanjemangsuppgift enligt melodi, harmoni och stil. Större ackord än fyrklanger bör användas.

Nämnden består av den egna läraren och en medlem. Eleven deltar i utvärderingen.

Konstnärlig del

- Ett solostycke för piano (färdigt arrangerat eller eget arrangemang)
- En fritt valbar komposition
- En komposition i jazz-, rock-, och latinstil. Alternering av melodin enligt harmonin, improvisation.
- 5 kompositioner i jazz-, rock-, och latinstil enligt nämndens val. Utan improvisation.
- Två relativt enkla transkriptioner, tex. blues, två chorus (från en färdig eller egen transkription).

Nämnden består av den egna läraren, 1–2 medlemmar och ordförande. Eleven deltar i utvärderingen.

Den konstnärliga delen uppförs på konsert.

Skalorna och en del av programmet spelas utantill.

FÖRDJUPADE STUDIER I POPJAZZ PIANO

Målsättningar

- Eleven behärskar rytmen och grundbegreppen i frasering med shufflerytm
- Förmår ackompanjera stiltroget från ackordbeteckningar, improvisera solistiskt samt förmår uttrycka sig själv på ett skapande sätt
- Förmår komponera en liten melodi och harmonisera den
- Uppnår färdigheter för eventuella fortsatta studier och förmår självständigt upprätthålla en livslång musikhobby.

Innehåll

- Skalor: Alla durskalor samt melodiska och harmoniska mollskalor, med brutna grundackord. Båda händerna samtidigt, fyra oktaver. Durskalans olika modi. Bluesskalan. Heltonskala, båda händerna samtidigt, fyra oktaver.
- Ackord:
 - Stora ackord spridda på båda händer, uppbyggda på ackordets grundton
 - Stora ackord utan grundton
 - Kadenser med stora ackord i spritt läge
 - Vi anpassar stora ackord till övningsstyckena
 - Stora ackord för vänster hand (Left Hand Voicings)
 - Vi bekantar oss med användningen av mediantackord (kontraparalleller)
- Improvisation:
 - Improvisation till kompositioner i jazz-, rock-, och latinstil. I varje stycke beaktas den melodiska, harmoniska och rytmiska karaktären för att kunna skapa en fritt flytande linje
 - Vi övar ackord- och melodibaserad improvisation
 - Vi övar bluesimprovisation enligt olika strukturer i flera tonarter.

- Rytmer: Jazz, rock, pop, latin samt 1/16-rytmer (tex. funk, soul)
- Ackompanjemang/samspel:
 - Ackompanjemang som en del av en grupp inom jazz, pop, latin, rock samt schlager- och dansmusik.
 - Ackompanjemang av en sångare eller instrumentalist ensam. Stilar: Visa, folksång; scenisk musik, jazz, pop, rock, latin, schlager- och dansmusik.

Behärskandet av det egna instrumentet utvecklas vidare, men vid sidan av detta kan eleven också välja andra studier, tex. komposition, musikteknologi, produktion, inspelning, mixning osv., eller ett solistiskt biämne. Till studierna kan också höras att delta i big band- eller annat orkesterspel i större produktioner, eller t.ex. att förbereda sig för en musikteaterproduktion.

SLUTARBETE

Som avslutning på de fördjupade studierna görs ett slutarbete, vars slutliga form avgörs av hur eleven planerar att fortsätta, och av var hans styrkor och intressen ligger.

Förutom det egna huvudinstrumentet kan slutarbetet också innehålla spel på biinstrument eller sång, egna kompositioner, egen självproducerad konsert eller musikvideo. Studeranden och läraren gör tillsammans upp en plan för de fördjupade studierna och deras målsättningar. Slutarbetet bör godkännas av rytmmusikens ämnes kollegium ca. ett år före det planerade datumet för avläggandet.

Den nedanstående strukturen är en modell för ett slutarbete. Slutarbetet kan dock genomföras på olika sätt, till exempel genom att fokusera på en slutkonsert eller genom att sammanställa slutarbetet av olika delar som bildar en helhet (framträdanden, studioinspelningar etc.).

Teknisk del

- Skalar: Alla dur och mollskalor med brutna grundackord, fyra oktaver. Skalorna och ackorden spelas med båda händerna samtidigt. Dessutom följande skalor (fyra oktaver, båda händerna samtidigt): Durskalans modi, bluesskala och heltonsskala.
- Ackord: Stora ackord spridda på båda händerna, baserade på ackordets grundton. Stora ackord utan grundton. Vänster hands stora ackord (Left Hand Voicings).
- Prov från den inövade repertoaren: 5 kompositioner i jazz-, rock-, eller latinstil. Stycken bör vara i olika stil och tempi samt innehålla improvisation. Framförs med band.
 - En klassisk komposition, långsam och snabb
 - En komposition i pop/jazzstil med improviserat solo. Ackompanjemang: åtminstone piano och trummor. Kan avläggas på en konsert.
 - En komposition i jazzstil med improviserat solo. Ackompanjemang: åtminstone piano och trummor. Kan avläggas på en konsert.
- Minst 2 övningar som motsvarar nivån, tex. utskrivet solo och ackompanjemang (tex. en transkription)
- En transponeringsuppgift med band, kan uppföras på en konsert.
- Prima vista:
 - Melodi
 - Övriga ackompanjemangsstilar

Nämnden består av den egna läraren och en medlem. Eleven deltar i utvärderingen

Konstnärlig del

- Solostycken:
 - En komposition i jazz-, rock-, eller latinstil som bör tolkas enligt styckets stil. Dessutom ett improviserat solo.
 - En jazzstandard arrangerad som solostycke, med improviserat solo
 - Ett flerdelat klassiskt verk Ett preludium och fuga av J.S. Bach: Das Wohltemperiertes klavier I–II eller
 - Ett flersatsigt wienklassiskt verk (tex en långsam och en snabb sats ur en sonat)

Nämnden består av den egna läraren, 1–2 medlemmar och ordförande. Eleven deltar i utvärderingen.

Den konstnärliga delen framförs på en konsert.

Skalorna och en del av programmet spelas utantill.